

Innst. O. nr. 65

(1999-2000)

Innstilling fra kommunalkomiteen om lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd og i enkelte andre lover (medisinsk rehabilitering og yrkesrettet attføring)

Ot.prp. nr. 48 (1998-1999)

Til Odelstinget

1. BAKGRUNN - GENERELLE MERKNADER

1.1 Sammendrag

1.1.1 Innledning

Arbeids- og administrasjonsdepartementet legger med dette fram forslag til endringer i følgende lover:

- lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd
- lov 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt
- lov 27. juni 1947 nr. 9 om tiltak til å fremme selssetting
- lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser.

Proposisjonen er utarbeidet i samarbeid med Sosial- og helsedepartementet og Finansdepartementet.

Hovedformålet med de endringsforslag som settes fram, er å endre beregningsreglene for rehabiliteringspenger etter folketrygdloven kapittel 10 og attføringspenger etter kapittel 11.

1.1.2 Høringen

Forslag til endringer i beregningsreglene for ytelse under medisinsk rehabilitering og yrkesrettet attføring ble sendt på høring 22. september 1998 i form av et høringsnotat fra Finansdepartementet, Sosial- og helsedepartementet og Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Høringsfristen ble satt til 22. desember 1998. Høringsnotatet ble sendt til 22 høringsinstanser.

De høringsinstanser som har uttalt seg, er positive til at rehabiliterings- og attføringspenger gjøres til pensjonsgivende inntekt. Høringsinstansene har for øvrig ulike syn på departementenes forslag. Flertallet av høringsinstansene er imidlertid opptatt av at de samlede endringer og/eller deler av endringsforslagene ikke må medføre at den enkelte mottaker får en reduksjon i sine ytelse. På området yrkesrettet attføring

uttrykker mange motstand mot at attføringsstønden «stønad til husholdsutgifter» foreslås avvirket.

Forslagene innebærer en viss omfordeling av ytelsene. De nye beregningsreglene vil gi dem med ingen eller lavere inntekter høyere rehabiliterings- eller attføringspenger enn etter dagens regler. Samtidig er det departementets forutsetning at endringene som foreslås samlet sett skal være kostnadsnøytrale. På denne bakgrunn opprettholdes forslagene fra høringen.

1.1.3 Bakgrunn for forslagene

1.1.3.1 Ytelsene er korttidsytelser

Rehabiliterings- og attføringspenger er, som dagpenger under arbeidsløshet og sykepenger, folketrygdytelse til livsopphold. De kan ytes til personer i en omstillingsperiode når disse er uten arbeidsinntekt som følge av helsesvikt. Mens både sykepenger og dagpenger under arbeidsløshet beregnes på grunnlag av inntekt forut for det tidspunktet retten til ytelsene inntreffer, beregnes rehabiliterings- og attføringspenger etter samme regler som stønadsmottakerens eventuelle framtidige uførepensjon. Uførepensjon er en varig ytelse. Det er således i tråd med folketrygdens prinsipielle skille mellom tidsbegrensede ytelse til livsopphold og pensjoner å finne beregningsmåter som gjenspeiler de to ulike stønadssystemenes egenart.

1.1.3.2 Understreking av aktiv rehabilitering og attføring

I proposisjonen påpekes det at beregningsprinsippene i dagens system har en uheldig signaleffekt. I tråd med arbeidslinja, slik denne ble omtalt i Velferdsmeldingen, St.meld. nr. 35 (1994-1995), er det satset sterkt på oppfølgings- og aktiviseringstiltak som skal motvirke passivitet og bidra til at flest mulig kan tilbakeføres til arbeidslivet. Det er mot denne bakgrunn ikke heldig at ytelsene som skal sikre rimelig inntekt under medisinsk rehabilitering og yrkesrettet attfø-

ring, beregnes på samme måte som den eventuelle uførepensjonen rehabiliterings- og attføringsinnsatsen skal søke å unngå.

1.1.3.3 Et enklere regelverk

De forslag departementet fremmer i proposisjonen, er en oppfølging av NOU 1990:20 «Forenklet folketrygdlov» hvor det konstateres behov for et enklere regelverk.

Kompleksiteten i dagens regelverk er i stor grad knyttet til at beregningen følger reglene for uførepensjon. Av denne grunn har det vært hensiktsmessig at trygdeetaten, foruten å beregne rehabiliteringspengene, også har beregnet attføringspengene. Mens medlemmet hever attføringspenger, er det imidlertid arbeidsmarkedsetatens service og tilbud som vedkommende forholder seg til. På grunn av denne kontakten er det arbeidsmarkedsetaten som har ansvar for å sikre opplysninger om endringer i medlemmets livssituasjon som påvirker ytelsenes størrelse.

Denne arbeidsdelingen har vist seg å øke risikoen for feilutbetalinger. Samtidig er rutinene for beregning og anvisning/utbetaling administrativt ressurskrevende.

Det er også administrativt krevende å administrere behovsprøvde tillegg som stønad til husholdsutgifter og forsørgingstillegg. Det er behov for enklere og sikrere beregningsregler.

En regelverksforenkling vil frigjøre administrative ressurser til tettere oppfølging av den enkelte. Departementets forslag bringer også beregningsreglene for attføringspenger nærmere øvrige inntektssikringsordninger innenfor arbeidsmarkedspolitikken.

1.2 Komiteens generelle merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Berit Brørby, Odd Eriksen, Aud Gaundal, Einar Johansen og Leif Lund, fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen og Lodve Solholm, fra Kristelig Folkeparti, Anita Apeltun Sæle og Ivar Østberg, fra Høyre, Sverre J. Hoddevik og Erna Solberg, fra Senterpartiet, Magnhild Meltveit Kleppa, og fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen, har under behandlingen av Ot.prp. nr. 48 (1998-1999) gjennomført høringer med LO, YS, AF, HSH, NHO, Norges Handikapforbund, Norsk Omskoleringsforbund og Norsk attføringsforum.

Komiteen vil vise til viktigheten av at endringer i og innretningen på regelverk og ytelser til medisinsk rehabilitering og yrkesrettet attføring bidrar til at flere lykkes med å komme i arbeid. Komiteen vil legge dette synet til grunn for behandlingen av Ot.prp. nr. 48 (1998-1999).

Komiteen viser til brev av 23. september 1999 fra Finansdepartementet v/statsråden. Brevet følger som vedlegg i innstillingen. Av brevet fremgår det at det er nødvendig med enkelte justeringer i forslagene i Ot.prp. nr. 48 (1998-1999) for å tilpasse disse til den nye skatteloven av 26. mars 1999. Justeringene er innført i forslag til lovvedtak.

Komiteen vil påpeke at de siste års sterke økning i antall personer på uføretrygd er bekymringsfull. I åra framover vil det være et økende behov for arbeidskraft, og det er derfor viktig at det settes inn større ressurser for at flere skal kunne komme i arbeid. Forebyggende arbeid, et arbeidsliv som tilrettelegges for personer med helseproblemer, en bedre bedriftshelsetjeneste og mer aktiv bruk av tilgjengelige virkemidler er de viktigste faktorene for å lykkes i dette arbeidet.

Komiteen viser til de framlagte endringer i proposisjonen og sier seg enig i behovet for at regelverket må være enkelt å forstå og praktisere. Lov og regelverk må fremme samarbeid og samordning mellom helse-, trygd- og arbeidsmarkedsmyndigheter og gjøre det enklere for stønadsmottakere å forholde seg til hjelpeapparatet.

Videre er komiteen enig i at beregningsgrunnlaget for attførings- og rehabiliteringspenger endres slik at ytelsene blir pensjonsgivende. Det gjør det tydelig at disse ytelsene at de er midlertidige og at målet er at stønadsmottaker skal tilbake til arbeidslivet.

Komiteen har merket seg at Regjeringen legger til grunn at de foreslåtte endringer skal være kostnadsnøytrale, og at de med ingen eller lavest inntekt får høyere ytelser enn etter dagens regler.

Komiteen har merket seg at Regjeringens forslag til endringer gir et økonomisk løft til de med lavest ytelser.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at proposisjonen er en oppfølging av den såkalte Velferdsmeldingen, St.meld. nr. 35 (1994-1995), jf. Innst. S. nr. 180 (1994-1995), hvor et av formålene var å bringe beregningsreglene for rehabiliterings- og attføringspenger mer i tråd med ytelsenes karakter og formål. Flertallet peker på at et formål med å endre beregningsreglene, var å frigjøre administrative ressurser til mer aktiv bistand overfor personer under attføring. Med de nye beregningsreglene settes arbeidsmarkedsetaten i stand til å også beregne attføringspengene, en funksjon som i dag ligger i trygdeetaten. Flertallet mener at et enklere og bedre regelverk, slik det er foreslått i Ot.prp. nr. 48 (1998-1999), frigjør ressurser som kan brukes til bedre rehabilitering og attføring og dermed føre til at flere kan komme tilbake i ordinært arbeid, utdanning eller få bedre fungering. Dette kan bidra til å nå målene i sysselsettingspolitikken og i fordelingspolitikken.

Flertallet viser også til at det var en forutsetning at de reformene som ble foreslått var såkalt kostnadsnøytrale. Dette innebar at forslagene ikke skulle føre til merutgifter på trygdebudsjettet, men holdes innenfor den kostnadsramme som i dag gjelder for folketrygdlovens kapitel 10 og 11. Flertallet peker på at proposisjonens forslag til nye beregningsregler for ytelser under rehabilitering og attføring innebærer en økning av minsteytelsen. Flertallet mener dette vil gi en ikke ubetydelig bedring av den økonomiske situasjonen for denne gruppen. Videre viser beregninger at personer med avbrudd fra yrkeslivet, som etter dagens regler normalt har lave pensjonsrettigheter, i mange tilfeller vil kunne få høyere ytelser etter de nye beregningsreglene. Dette viser etter flertallets mening at de nye beregningsreglene vil ha trekk av omfordeling i tråd med Utjamningsmeldingen, St.meld. nr. 50 (1998-1999).

Flertallet mener derfor at det ikke nødvendigvis er noen motsetning mellom kostnadsnøytralitet som prinsipp i Ot.prp. nr. 48 (1998-1999) og målsettingen om fattigdomsbekjempelse og omfordeling. Flertallet vil derfor holde fast ved prinsippet om kostnadsnøytralitet, slik det framgår av proposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Sosialistisk Venstreparti ønsker at det skal gis anledning til å tjene opp til 1/2 G for personer i medisinsk rehabilitering og yrkesrettet attføring uten avkorting og viser til forslag om dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti er enig i at det er en viktig politisk oppgave å løfte de med lavest inntekt, men kan ikke se at kostnadsnøytralitet og omfordeling mellom trygdede er et egnet eller tilstrekkelig prinsipp for nødvendige omfordelingsgrep.

Dette medlem vil understreke at endringen i beregningsgrunnlaget for attførings- og yrkesrehabiliteringspenger, slik at ytelsen blir pensjongivende, ikke må føre til en generell svekket privatøkonomi for den enkelte stønadsmottaker.

Dette medlem vil vise til framlegget i St.meld. nr. 50 (1998-1999) Utjamningsmeldingen, der Regjeringen peker på det økende behovet for en rettferdig fordeling av inntekt og levekår. I meldingen peker Regjeringen på at viktige grunner til de økende forskjellene er økt konsentrasjon av kapitalinntekter hos de rikeste og redusert yrkesdeltaking i andre grupper. Yrkesaktive har generelt sett bedre samlede levekår enn de som ikke har arbeid. Svak tilknytning til arbeid og dårlig helse er hovedårsaker til at mange ikke får del i velstandsutviklingen i samfunnet ellers.

Videre peker St.meld. nr. 50 (1998-1999) på at det har vært en økning i antallet personer som har problemer på arbeidsmarkedet av helsemessige og/eller

sosiale grunner. Gruppen som må supplere trygdeytenga med sosialhjelp er overrepresentert blant langtidsmottakere av sosialhjelp. Den lave økningen i grunnbeløpet i folketrygden sammenliknet med økningen i lønnsinntekter i samme periode, forklarer hvorfor det er stadig vanskeligere for trygdede å klare sine daglige utgifter.

Med bakgrunn i fakta om økende forskjeller som Regjeringen sjøl har påvist gjennom St.meld. nr. 50 (1998-1999) og ut fra et politisk ønske om å minske forskjellene og bedre de vanskeligst stilte sin økonomiske situasjon, mener dette medlem at omfordeling mellom trygdemottakere, slik proposisjonen foreslår, ikke er formålstjenlig. Dette medlem vil legge vekt på at endringer i lovverket må bidra til å redusere forskjellene og bedre fordelingen mellom inntektsgruppene i samfunnet i tråd med intensjonene i Utjamningsmeldingen. Omleggingen må ta sikte på å etablere et rettferdig og motiverende system som ikke påfører flere grupper fattigdomsproblemer i en fase der de skal komme seg ut av en vanskelig livs- og helsesituasjon og motiveres både til opplæring og arbeid. Utgangspunktet for de ytelsene det her er snakk om er varig nedsatt arbeidsevne og for mange innskrenket yrkesvalg. Opplæring og arbeidstrening vil derfor være ekstra krevende. Samfunnsøkonomisk er det svært lønnsomt å få flere tilbake i arbeid, og derfor må de ytelser og tjenester som settes inn for å oppnå dette, ikke være så snau at de tar motet fra folk i en viktig oppbyggingsfase. Minsteytelser bør derfor ligge på et nivå som ikke gjør at de som kun er henvist til å klare seg med dem, får så dårlig økonomi at de og deres familier blir ekskludert fra å delta i noen form for aktiviteter eller sosialt liv. Spesielt viktig blir det å sikre at barnefamiliene får en økonomi det går an å leve med.

Dette medlem legger vekt på dette utgangspunktet for omlegging av ytelser og endring i regelverk. Omfordeling av inntekt mellom grupper må omfatte alle inntektsgrupper og typer. Dette medlem er derfor uenig med Regjeringen i kostnadsnøytralitet som styringsprinsipp for endringene. Det er en vurdering av hva som er rimelige levekår for den enkelte og hensiktsmessighet i forhold til målsetting om å komme i arbeid, som må ligge til grunn for endringene.

Dette medlem har merket seg at Regjeringen ønsker en dreining fra behovsprøvede ytelser til faste stønader. Dette medlem ser at en slik omlegging kan frigjøre administrative ressurser som kan brukes til oppfølging og rådgiving til brukerne. Dette medlem kan imidlertid ikke se at det foreslås noen ordninger som skal sikre at frigjorte ressurser blir brukt på denne måten. Dette medlem vil understreke at det er viktig å sikre at ressurser som blir frigjort ved omleggingen blir brukt til å styrke veiledning og oppfølging av brukerne.

Dette medlem mener det også er viktig å holde fast ved at både medisinsk rehabilitering og yrkesrettet attføring er midlertidige ordninger rettet inn for å sikre inntekt i en svært usikker periode av menneskers liv og ikke permanente trygdeordninger som skal sikre varig og stabil inntekt. Personer som trenger slike ytelser vil være i svært ulike livssituasjoner, men felles for dem vil være at de ønsker og har et håp om å få arbeid. Behovene kan være svært ulike og en standardisering av virkemidlene kan derfor føre til at enkelte som trenger noe mer hjelp, ikke får det eller tvinges over på sosialhjelp. Reglene for økonomisk sosialhjelp er slik innrettet at de tvinger personer til å realisere verdier de kan være helt avhengige av for et videre yrkes- eller familieliv, før de kan få økonomisk bistand. Å tvinges til å selge hus og hjem, eller bil, i en fase av livet der det er viktig å ikke miste motet og fotfestet, kan rive hele grunnlaget for attføring overende. Skal det være forsvarlig å fjerne behovsprøvingen må en være sikker på at minimumsyttelsen ikke blir for snau og at tilleggsytelsene tar hensyn til de reelle kostnader som ytelsen er ment å dekke.

Dette medlem vil understreke at uten et trygt barnetilsyn, vil det ikke være mulig å gjennomføre verken medisinsk rehabilitering eller yrkesmessig attføring.

2. HOVEDTREKK I DAGENS ORDNING

2.1 Sammendrag

2.1.1 Vilkår for rett til rehabiliteringspenger

Ytelser til medisinsk rehabilitering er regulert i folketrygdloven kapittel 10. Det er et vilkår for rett til rehabiliteringspenger at arbeidsevnen er nedsatt med minst 50 pst. på grunn av sykdom, skade eller lyte, og at vedkommende er under aktiv behandling med utsikt til bedring av arbeidsevnen jf. § 10-8. Etter § 10-4 er det videre et vilkår at medlemmet er mellom 18 og 67 år. Stønadsperioden er som hovedregel begrenset til 52 uker. Unntaksvis kan stønad ytes i et lengre tidsrom, jf. § 10-8 siste ledd. Departementet har gitt forskrifter med nærmere vilkår for en sammenhengende stønadsperiode ut over 52 uker. Til yrkesaktive ytes rehabiliteringspenger etter utløpet av sykepengeperioden. Til personer som ikke har rett til sykepenger, ytes rehabiliteringspenger først etter at vedkommende har vært sammenhengende arbeidsufør i 52 uker.

Rehabiliteringspenger kan i spesielle tilfeller ytes ved lavere uføregrad enn 50 pst. Det gjelder i forbindelse med tilbakeføring til arbeid i slutfasen av et rehabiliteringsopplegg. Det kan også ytes rehabiliteringspenger under arbeidstrening på egen arbeidsplass. I en begrenset periode kan det også ytes rehabiliteringspenger før et attføringstiltak settes i verk.

2.1.2 Vilkår for rett til attføringspenger og attføringsstønader

Ytelser til yrkesrettet attføring ytes etter folketrygdloven kapittel 11. Etter § 11-5 er det et vilkår at medlemmet på grunn av sykdom, skade eller lyte har fått sin evne til å utføre arbeid varig nedsatt, eller sine muligheter til å velge yrke eller arbeidsplass vesentlig innskrenket.

Attføringspenger etter § 11-8 er en ytelse til livsopphold for personer mens de gjennomgår yrkesrettede attføringstiltak. Det må foreligge et tap i inntekts-evne på minst halvparten før attføringspenger kan ytes. Det kreves ikke tidligere tilknytning til arbeidslivet. Attføringspenger ytes etter § 11-4 andre ledd til personer mellom 19 og 67 år. Attføringsstønader etter § 11-7 ytes til personer mellom 16 og 67 år under gjennomføring av yrkesrettede tiltak. Til yrkesaktive som ikke har brukt opp retten til sykepenger, kan sykepenger ytes under yrkesrettede attføringstiltak. Det kan også ytes attføringspenger i ventetid før yrkesrettede tiltak settes i verk, i ventetid under selve attføringen og i ventetid etter avsluttet attføring. I ventetiden etter avsluttet attføring er det i forskrift 20. september 1994 nr. 0898 om attføringspenger i ventetid på høvelig arbeid § 1 stilt krav om at medlemmet i så fall må stå tilmeldt arbeidsformidlingen som reell arbeidssøker og er pliktig til å ta tilbudt arbeid eller tiltak. Stønadene skal dekke konkrete merutgifter knyttet til attføringsopplegget. De ytes bare i forbindelse med gjennomføringen av yrkesrettede tiltak og ikke i ventetid. Satsene fastsettes gjennom årlige budsjettvedtak i Stortinget. For enkelte stønader er det adgang til å kompensere ekstra store utgifter som medlemmet har for eksempel på grunn av funksjonshemming.

I tillegg til den kompensasjon stønadene gir i form av å dekke faktiske merutgifter, kan det ytes stønad til dekning av husholdsutgifter. Denne stønaden er basert på en «levekostnadsfaktor» som skal dekke medlemmets og eventuelt familiemedlemmers utgifter til daglig underhold, dog ikke boutgifter.

2.1.3 Skatt og avgift

Mottakere av rehabiliterings- og attføringspenger har krav på et halvt særfradrag i skattelikningen. Ytelser er ikke pensjonsgivende. Det betales trygdeavgift etter lav sats av ytelsene etter samme regler som for alders- og uførepensjonister, 3 pst.

2.1.4 Beregning av hovedytelsene

Både rehabiliterings- og attføringspenger beregnes etter samme regler som uførepensjon, jf. henholdsvis folketrygdloven §§ 10-9 og 11-9. Ytelser består av grunnpensjon, tilleggspensjon og eventuelle forsørgingstillegg. Det ytes ikke sært tillegg til rehabiliterings- eller attføringspenger.

Rehabiliterings- og attføringspenger beregnes etter samme regler. De to ytelsene har dermed samme

kompensasjonsgrad i forhold til inntekt som yrkesaktiv. Fordi inntekten tilbake i tid og stipulert framtidig inntekt legges til grunn, vil stønadsnivået være avhengig av stønadsmottakers alder, av antall år i innteksgivende arbeid og antall år fram mot pensjonsalder. Personer med samme inntekt på det tidspunkt de falt ut av arbeid, vil med disse regler kunne få ulikt stønadsnivå. I praksis vil kompensasjonsgraden i forhold til tidligere inntekt utgjøre om lag 55-60 pst. før skatt for en gjennomsnittsinntekt. Det er jevn kompensasjonsgrad gjennom hele stønadsperioden. For personer som hever attføringspenger, kan det i forbindelse med gjennomføringen av tiltak ytes attføringsstønader.

2.1.4.1 Forsørgingstillegg

Stønadsmottakere som forsørger ektefelle og/eller barn under 18 år, kan etter dagens regler ha krav på forsørgingstillegg etter bestemmelsene for alders- og uførepensjonister. Forsørgingstillegget består av et ektefelletillegg og et barnetillegg, jf. §§ 3-24 til 3-26.

2.1.4.2 Minste årlige ytelse

Personer som ikke har opparbeidet rett til tilleggspensjon eller fyller vilkårene for garantert minste tilleggspensjon, får grunnpensjon. Grunnpensjonens størrelse avhenger av trygdetiden. Full grunnpensjon ytes til den som har minst 40 års trygdetid og utgjør 100 pst. av grunnbeløpet. (1 G = 45 370 kroner).

2.1.4.3 Stønad til unge uføre

Personer som er født uføre eller som har blitt uføre i ung alder, er garantert en minste tilleggspensjon. Garantiordningene sikrer at fødte og unge uføre får pensjonsytelse utover minstepensjon. Garantiordningene gir dem på denne måten kompensasjon for at tidlig uførhet har hindret dem i å tjene opp tilleggspensjon i folketrygden. Garantert minste tilleggspensjon utbetales fra fylte 20 år. Samlet ytelse utgjør om lag 110 000 kroner pr. år. For å gi unge uføre større muligheter til å forsøke seg i arbeidslivet uten risiko for å miste retten til den garanterte tilleggspensjonen, er rettighetene i behold dersom det er klart dokumentert at de medisinske vilkårene var oppfylt før fylte 26 år og kravet settes frem før fylte 36 år.

2.1.5 Gradering av rehabiliteringspenger

Det skal ytes hele rehabiliteringspenger hvis medlemmet har tapt hele sin arbeidsevne. Hvis medlemmet har tapt en del av sin arbeidsevne, skal det ytes graderte rehabiliteringspenger. Ytelsens størrelse skal svare til den del av arbeidsevnen som er tapt.

Det foreslås ingen endringer i reglene for gradering av rehabiliteringspenger. De vil derfor ikke behandles i forslagsdelen i proposisjonen.

2.1.6 Gradering av attføringspenger

Dersom et medlem har tapt en bestemt del av sin inntektsevne, ytes graderte attføringspenger i forhold til tapt inntektsevne, jf. folketrygdloven § 11-10 andre ledd. Det er et vilkår at inntektsevnen, på grunn av sykdom, skade eller lyte, er redusert med minst halvparten, jf. folketrygdloven § 11-8 første ledd. For personer med yrkesskade ytes attføringspenger ved uføregrader ned til 30 pst., jf. folketrygdloven § 11-17.

For å vurdere hvordan graderingen skal skje, må inntektsevnen vurderes i forhold til inntektsmulighetene før og etter at sykdommen/skaden eller lytet inntraff. Forskrift 5. mai 1997 nr. 0428 om gradering av attføringspenger fastsetter dette prinsippet.

Skjer det en vesentlig endring i inntektsevnen i løpet av attføringsperioden, skal inntektsevnen fastsettes på ny. Inntekt under 1890 kroner pr. måned (den såkalte friinntekten på 0,5 G pr. år:12) anses imidlertid ikke som en endring vesentlig nok til å føre til slik ny fastsetting. Varierer inntekten, kan en i denne vurderingen se den i gjennomsnitt i løpet av en tre måneders periode.

2.1.7 Avbrudd i stønadsperioden

Utgangspunktet for retten til attføringspenger etter folketrygdloven kapittel 11 er at medlemmet gjennomfører et yrkesrettet attføringstiltak. Loven har ingen direkte regulering av hva som skjer i tilfeller hvor det yrkesrettede attføringstiltaket ikke lar seg gjennomføre, av akseptable eller uakseptable grunner. Retten til attføringsytelser ved midlertidige avbrudd er et stykke på vei regulert i § 11-8 andre ledd. Denne bestemmelsen regulerer imidlertid tilfellene hvor det gis rett til attføringspenger i ventetid før tiltak settes i verk, i ventetid under attføringen og i ventetid etter avsluttet attføring.

Når det skjer avbrudd mens attføringsløpet pågår, har loven ikke uttrykkelige bestemmelser om retten til ytelser. Det har utviklet seg en praksis på dette området i form av konkrete vurderinger ved arbeidskontorene om ytelsene skal stanses eller ikke. Denne praksis aksepterer visse avbrudd i attføringen uten at ytelsene stanses. Det er et grunnkrav at avbruddet ikke må forlenge den planlagte attføringsperioden.

For de som mottar attføringspenger i ventetid på høvelig arbeid, gjelder andre og strengere bestemmelser. Dette er personer som har avsluttet selve attføringen, og hvor forskrift 20. september 1994 nr. 0898 om attføringspenger i ventetid på høvelig arbeid setter som krav at vedkommende må være reell arbeidssøker. For å oppfylle kravene til å være reell arbeidssøker vises til de bestemmelser som gjelder dagpengemottakere i folketrygdloven kapittel 4. I disse tilfellene kan også kortvarige avbrudd føre til stans i attføringspengene på lik linje med dagpengemottakere. Det foreslås enkelte tekniske endringer på dette punktet.

Endelig finnes hjemmel for stans av attføringsytelser i de helt spesielle tilfeller hvor vilkårene i folketrygdloven §§ 21-7 om feilaktige opplysninger og 21-8 om skjodesløshet med egen helse kan være overtrådt.

2.1.8 Arbeidsdelingen trygdeetaten og arbeidsmarkedsetaten

Behandlingen av søknader om yrkesrettet attføring, innvilgelse, anvisning, utbetaling og oppfølging av den enkelte bygger i dag på en arbeidsdeling mellom trygdeetaten og arbeidsmarkedsetaten. Arbeidsdelingen ble fastsatt som følge av attføringsreformen som trådte i kraft 1. januar 1994, og bygger på forslag i Ot.prp. nr. 58 (1992-93) om lov om endringer i lov 17. juni 1966 nr. 12 om folketrygd og i visse andre lover (Yrkesrettet attføring).

Arbeidskontoret har plikt til å behandle saken dersom trygdekontoret er kommet til at vilkårene om nedsatt arbeidsevne etter folketrygdloven § 11-5 (de medisinske vilkår) er oppfylt. For å sikre medlemmet økonomisk i denne overgangen mellom etatene, ytes rehabiliteringspenger i en begrenset periode etter § 10-8 tredje ledd fram til arbeidskontoret har fattet vedtak om attføring etter kapittel 11.

Både rehabiliteringspenger og attføringspenger beregnes og utbetales av trygdeetaten. Attføringspengene anvises likevel av arbeidsmarkedsetaten som har oppfølgingsansvaret når vedkommende gjennomgår attføring og på denne måte fyller hovedvilkåret for rett til attføringspenger. Attføringsstønadene beregnes av arbeidsmarkedsetaten og anvises av denne etat for utbetaling gjennom trygdeetaten. Etatene har utfyllende rutiner som beskriver hele saksgangen og klargjør på hvert punkt hvem som har ansvaret for de ulike deler angående innhenting av informasjon, vurdering, vedtak, beregning/korrigerende, anvisninger og stans av ytelsene. Disse rutineene er nedfelt i et felles samarbeidsrundskriv for etatene.

Når saken er overført fra trygdekontoret til arbeidskontoret, har arbeidsmarkedsetaten oppfølgingsansvaret for den yrkeshemmede og budsjettansvaret for attføringsytelsene etter kapittel 11. Den etat som har budsjettansvaret, er dermed også ansvarlig for å sørge for innhenting av opplysninger om og endringer i beregningsgrunnlaget for attføringspengene. Denne etaten skal også fatte vedtak om tilståelse av ytelsen og behandle klager/anker på det aktuelle vedtaket.

Ved behov for ny beregning oversendes opplysningene om de endrede forholdene til trygdekontoret. Trygdekontoret foretar den nye beregningen og sender den til arbeidskontoret. Arbeidskontoret fatter nytt vedtak med endret beløp, som anvises trygdekontoret til utbetaling.

Attføringsstønadene har en annen arbeidsdeling. Arbeidskontoret vurderer retten til slike ytelser, be-

regner og fatter vedtak og anviser tilståtte ytelser. Utbetalingen foretas imidlertid av trygdekontoret.

Ved endringer i grunnlaget for ytelsene, utbetaler trygdekontoret endret ytelser etter arbeidskontorets anvisning.

2.2 Komiteens merknader

Komiteen tar dette til etterretning.

3. ENDRINGER I BEREGNINGSREGLENE

3.1 Vilkår for rett til rehabiliterings- og attføringspenger

3.1.1 Sammendrag

Det foreslås ikke endringer i grunnvilkårene for å få rett til rehabiliterings- og attføringspenger (folketrygdloven kapittel 10 og 11).

3.1.2 Komiteens merknader

Komiteen tar dette til etterretning.

3.2 Beregningen av rehabiliterings- og attføringspenger

3.2.1 Sammendrag

I forslaget til ny beregningsmodell tas det utgangspunkt i en viss periode forut for det tidspunkt arbeidsevnen/inntektsevnen ble nedsatt. Beregningsgrunnlaget vil etter forslaget utgjøre enten mottakerens pensjonsgivende inntekt det forutgående kalenderåret, eller gjennomsnittet av den pensjonsgivende inntekt de tre siste kalenderår, alt etter hvilket alternativ som gir det høyeste beregningsgrunnlaget. Det vil således være inntekten i en periode før inntektsevnen ble nedsatt som skal legges til grunn for ytelsene. Forslaget gjenspeiler på denne måten ytelsenes karakter som korttidssytelser.

3.2.2 Komiteens merknader

Komiteen har merket seg at ny beregningsmodell er foreslått å utgjøre mottagers pensjonsgivende inntekt i forutgående kalenderår, eller gjennomsnittet av den pensjonsgivende inntekt de tre siste kalenderår alt ettersom hvilket alternativ som gir det høyeste beregningsgrunnlaget. Komiteen mener i likhet med Regjeringen at det er riktig å legge vekt på inntekt før inntektsevnen ble nedsatt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er imidlertid bekymret for at en periode på tre år vil være kort og ramme kvinner hardere enn menn. Mange kvinner velger å takle helse-, slitasje- og belastningsplager ved selv å ta belastningen og redusere sin stilling. Nedtrapping kan skje over flere år og inn-

tekt de tre siste år kan derfor være for kort tid til å fange opp nedtrapping i stillingsbrøk for å takle helseplager. Dette vil føre til at beregningsgrunnlaget for ytelsene til medisinsk rehabilitering og yrkesrettet attføring blir lavere og at vedkommende sjøl må bære det økonomiske tapet. Flertallet vil derfor be Regjeringen melde tilbake til Stortinget om virkningen av denne beregningsmetoden og foreslå justeringer i beregningsreglene dersom de viser seg å slå ugunstig ut for nevnte gruppe.

3.2.3 Beregningsgrunnlag og kompensasjonsgrad

3.2.3.1 Sammen drag

De inntekter som inngår i grunnlaget for beregningen av rehabiliterings- og attføringspenger, er etter forslaget pensjonsgivende inntekt. Grunnlaget blir dermed noe videre enn det som legges til grunn for beregningen av dagpenger. For dagpenger er det brutto arbeidsinntekt som arbeidstaker som er utgangspunktet for beregningen. Inntekt fra selvstendig næringsvirksomhet faller dermed utenfor beregningen av dagpenger, mens slik inntekt vil gå inn i grunnlaget for rehabiliterings- og attføringspenger.

Ved fastsettelsen av beregningsgrunnlaget foreslås det at det ikke skal tas hensyn til inntekt over 6 G, pt 272 220 kroner. Det er den samme øvre grense som gjelder for beregningen av dagpenger under arbeidsløshet og sykepenger.

Det foreslås at rehabiliterings- og attføringspenger blir pensjonsgivende inntekt. Mottakerne vil dermed få økte muligheter for å få opparbeidet bedre rettigheter til pensjonstyelser. Som en konsekvens av at ytelsene blir pensjonsgivende, foreslås det at satsen for trygdeavgift økes fra 3 til 7,8 pst.

Når reglene for beregning av rehabiliterings- og attføringspenger løsrives fra beregningsreglene for uførepensjon, medfører det at det halve særfradraget ved beregningen av skatt bortfaller. Departementet har ikke funnet grunn til å foreslå en endring av skattereglene for å videreføre denne særordningen for mottakere av rehabiliterings- og attføringspenger.

Det har vært et mål for arbeidet med forslag til nye beregningsregler at de totale utgifter til rehabiliterings- og attføringspenger skal ligge på om lag samme nivå som etter dagens regler. Videre må ytelsene på en rimelig måte balansere hensynet til den enkeltes velferd opp mot hensynet til at den enkelte også skal ha en økonomisk motivasjon for å søke overgang til arbeid. På denne bakgrunn foreslår departementet at ytelsene skal utgjøre 66 pst. av beregningsgrunnlaget.

Videre innebærer forslaget at ytelsene skal ytes for fem dager pr. uke. Ytelsen for den enkelte pr. dag (dagsatsen) skal fremkomme ved at den årlige ytelsen divideres med 260. Dagsatsen blir således på 2,54 promille.

3.2.3.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til forslagene til endret beregningsgrunnlag og kompensasjonsgrunnlag.

3.2.4 Kompensasjon og minste årlige ytelse

3.2.4.1 Sammen drag

Personer som ikke har vært i lønnet arbeid før inntektsevnén ble nedsatt, de som har vært kort tid i arbeid, eller personer som har hatt en inntekt som er under om lag 110 000 kroner pr. år i ett til tre år før inntektsevnén ble nedsatt, vil etter forslaget få en ytelse på 1,6 G, pt 72 592 kroner pr. år. Dette innebærer en heving av minste årlige ytelse i forhold til dagens regler. I dagens ordning er minste årlige ytelse for de aller fleste lik 1 G pt 45 370 kroner pr. år. Etter dagens regler blir imidlertid minste årlige ytelse avkortet for personer som har kortere trygdetid enn 40 år.

Forslaget om å heve minste årlige ytelse har også sammenheng med forslaget om å gjøre ytelsene til pensjonsgivende inntekt og den økning i trygdeavgiften som dette innebærer og at regelen om et halvt særfradrag faller bort.

Personer med kort opptjenings tid vil få bedre kompensasjon etter nye regler enn etter gjeldende regler. For personer med lang opptjenings tid, vil det variere med tidligere inntekt om en kommer dårligere eller bedre ut. De med lavest og midlere inntekter kommer generelt bedre ut, mens de med de høyeste og nest laveste inntekter kommer generelt noe dårligere ut.

3.2.4.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, har merket seg at Regjeringen foreslår å heve minste årlige ytelse fra 1G til 1,6G. Flertallet er enig i dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti sier seg enig i behovet for å øke minste ytelsen i forhold til dagens regler. Dette medlem har merket seg at Regjeringens forslag om minste ytelse på 1,6 G vil gi en ytelse på 72 592 kroner pr. år. Fratrullet høy trygdeavgift vil dette gi en utbetaling som er lavere enn utbetalt minstepensjon. Personer som er i en slik situasjon at de kun vil få minste ytelsen under medisinsk rehabilitering eller yrkesrettet attføring er i en annen fase av livet enn alderspensjonister. De er yngre - ofte i en etableringsfase eller har lånebelastning fra etablering og studier - og de har hatt liten inntekt før de kom inn i ordningen.

Dette tilsier at minste ytelsen bør ligge over minstepensjon (1,79 G) og dette medlem vil derfor fremme forslag om at minstesatsen må heves opp til 2G.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

“§ 10-10 andre ledd skal lyde:

Minste årlige ytelse er 2 ganger grunnbeløpet.

§ 11-11 andre ledd skal lyde:

Minste årlige ytelse er 2 ganger grunnbeløpet.»

3.2.5 Unge uføre

3.2.5.1 Sammendrag

Fordi beregningen for rehabiliterings- og attføringspenger følger beregningen for uførepensjon, gjelder denne garanterte minste tilleggspensjonen for nye uføre også ved beregningen av disse ytelsene. Når en nå foreslår å løsrive de nye beregningsreglene fra beregningsreglene for uførepensjon, må det utformes nye beregningsregler for denne gruppen.

Personer som har rett til rehabiliterings- eller attføringspenger og som samtidig fyller de medisinske vilkårene slik disse er formulert i § 3-21, bør fortsatt tilstås ytelser etter samme nivå som garantireglene gir. Med et ulikt stønadsnivå vil en kunne risikere at denne persongruppen søker seg mot uførepensjon fremfor rehabilitering og/eller yrkesrettet attføring. Denne type valg bør ikke skje ut fra økonomiske motiver. En slik konsekvens vil heller ikke være i tråd med arbeidslinja.

På denne bakgrunn foreslår departementet at medlemmer som fyller de medisinske vilkår slik disse er formulert i § 3-21, fremdeles får ytelser på et nivå som tilsvarer dagens uførepensjon med garantert minste tilleggspensjon. Dette tilsvarer en årlig utbetaling på 2,4 ganger grunnbeløpet.

3.2.5.2 Komiteens merknader

Komiteen støtter forslaget og sier seg enig i at det er viktig å unngå ulikheter i stønadsnivå mellom uføretrygd og ytelser til rehabilitering/attføring som kan føre til at uføretrygding blir valgt av økonomiske årsaker.

3.3 Forsørgingstillegg

3.3.1 Sammendrag

Ektefelletillegget foreslås avviklet. Dagens behovsprøvede barnetillegg foreslås erstattet med et fast barnetillegg til mottakere som forsørger barn. Et fast standardisert tillegg betyr at det vil bli gitt en bestemt sum pr. dag pr. barn. En slik ordning er enkel å administrere og vil være den samme som det barnetillegget som utbetales til dagpengemottakere etter folketrygdloven kapittel 4.

Barnetillegget foreslås satt til det samme som for mottakere av dagpenger, dvs. i dag kr 17 pr. dag for hvert barn under 18 år som forsørger av mottakeren av rehabiliterings- eller attføringspenger. Tillegget vil utbetales som en løpende ytelse i tillegg til rehabiliterings- eller attføringspengene i hele stønadsperioden og vil på samme måte som selve ytelsene bli utbetalt

for 5 dager pr. uke. Departementet foreslår at tillegget ikke skal samordnes dersom begge foreldrene (forsørgerne) er mottakere av rehabiliterings- og attføringspenger.

Som for dagpenger foreslås det at det settes en øvre grense for hvor mye rehabiliterings- og attføringspenger (eksklusive attføringsstønader) inklusive barnetillegg kan utgjøre i forhold til beregningsgrunnlaget. Departementet foreslår at grensen settes til 90 pst. av beregningsgrunnlaget, på samme måte som for dagpenger. Det vil ikke være rimelig at summen av stønader fra trygden skal kunne overstige 90 pst. av beregningsgrunnlaget. Uten en slik regel vil incentivet i forhold til nytt arbeid gjennom rehabilitering og attføring bli for svakt. For dem som mottar minste årlige ytelse, foreslås det at grensen settes til 90 pst. av et fiktivt beregningsgrunnlag på om lag 110 000 kroner der minste årlige ytelse beregnes til å være 66 pst. av et slikt fiktivt beregningsgrunnlag. En tilsvarende beregning må gjøres for unge uføre med minste utbetaling på 2,4 G.

3.3.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til de foreslåtte endringsforslag og sier seg enig i at ektefelletillegg fjernes.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, viser til forslaget i Ot.prp. nr. 48 (1998-1999) og vil holde fast ved det prinsippet som foreslås også for barnetillegget, nemlig at en går bort fra behovsprøvingen og at alle gis et fast barnetillegg. På denne måten ønsker en å gjennomføre målet med å endre beregningsreglene, som nettopp er å frigjøre administrative ressurser til mer aktiv bistand overfor personer under attføring.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at forslaget om å erstatte dagens behovsprøvede barnetillegg med et fast barnetillegg tilsvarende det arbeidsledige får, er en administrativ forenkling. Imidlertid vil endringen kunne føre til mye lavere stønadsnivå for de som kommer inn under dagens ordning. Maksimal ytelse nå gir en utbetaling på kr 14 087 pr. år. Forslaget vil gi en utbetaling på kr 4 420.

Basert på de utbetalinger som er registrert på denne posten, var det ifølge brev fra Regjeringen til komiteen av 28. oktober 1999, utbetalt forsørgertillegg på om lag kr 128 000 i 1998 og pr. august 1999 om lag kr 53 000.

Dette medlem vil påpeke at ytelsen er lav og at barnetillegget ikke dekker hva det faktisk koster å forsørge et barn. Spesielt for familier som må leve på lave ytelser vil hver krone bety mye. Det er av stor viktighet at barn som lever i familier som er avhengig av offentlige trygde- eller livsoppholdsytelser ikke le-

ver i forhold som kan kalles fattigdom. Det er viktig for barn å kunne ha mulighet til å delta i for eksempel idrett og kulturaktiviteter og på andre arenaer der barn og unge møtes. De fleste slike aktiviteter koster penger eller krever utstyr som koster penger. Regjeringen Bondevik fremmet tidligere i år forslag til nye bidragsregler der fradrag for samvær med barn ble satt til kr 55 og kr 85, avhengig av alder. Dette er summer som langt overstiger barnetillegget. Det finnes ikke noen enhetlige normer for slike kostnader som blir brukt for å fastsette nivået på ytelsene og skape rettferdighet mellom de familiene og de barna som mottar slike ytelser.

Det er derfor grunn til å se på om barnetillegget og andre ytelser som er ment å gi utgiftsdekking til underhold av barn er tilstrekkelige og rettferdige. Dette krever en breiere gjennomgang. Dette medlem vil vise til at Utjamningsmeldinga nå ligger til behandling i Stortinget og vil komme tilbake til dette spørsmålet under behandlingen av den saken.

3.4 Rehabiliterings- og attføringspenger under opphold i institusjon

3.4.1 Sammendrag

Langtidsopphold i institusjoner - med unntak for somatiske sykehus - kan medføre reduksjon av ytelsene. Reduserte ytelser utgjør 25 pst. av grunnbeløpet pluss 10 pst. av en eventuell tilleggspensjon.

Da rehabiliterings- og attføringspenger ikke lenger skal beregnes som pensjon, må det utformes nye omregningsregler under institusjonsopphold.

De nye beregningsreglene tar som nevnt sikte på en sterkere markering av at ytelsene er korttidstytelser. Omleggingen vil medføre at ytelsene får større likhet med sykepengeordningen enn med pensjonsordningen. På denne bakgrunn foreslår departementet at omregning av rehabiliterings- og attføringspenger under opphold i institusjon utformes på samme måte som for sykepenger. Det foreslås derfor at omregningen skal skje ved at ytelsene reduseres med 50 pst., og at ytelsene ikke skal omregnes for medlemmer som forsørger ektefelle eller barn som selv er medlemmer i trygden. Dette vil innebære en betydelig forenkling av regelverket. For øvrig videreføres reglene for så vidt gjelder avgrensningen av institusjoner, tidspunkter for omregning m.v.

3.4.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, har ingen merknader og støtter forslaget i proposisjonen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til de foreslåtte endringer og til at regelverket er ulikt for opphold i somatiske sykehus, som fra mai 1997 ikke lenger gir avkorting, og

andre institusjoner. Dette medlem viser til at Regjeringen i Utjamningsmeldinga påpeker at minstebeløpet etter avkorting for mange ikke dekker personlige utgifter og at noen må få sosialhjelp i tillegg. En del pasienter avslutter institusjonsopphold fordi den personlige økonomien blir for dårlig. Dette er en uheldig konsekvens av regelverket som er ekstra uhensiktsmessig for personer som gjennomgår medisinsk rehabilitering og yrkesrettet attføring. Dette er personer som er under aktiv behandling med sikte på arbeid og dersom behandlingen avsluttes er sannsynligheten for å lykkes liten.

Dette medlem mener at det er en urimelig forskjellsbehandling mellom pasienter som er innlagt på somatiske institusjoner og pasienter i andre institusjoner og vil derfor foreslå at avkorting av disse ytelsene under institusjonsopphold avvikles.

Dette medlem vil på denne bakgrunn stemme imot forslagene til ny § 10-14 og ny § 11-16.

3.5 Særregler for yrkesskadde

3.5.1 Sammendrag

Gjeldende regelverk sikrer medlemmer som er rammet av yrkesskade bl.a. mot at ytelsene reduseres som følge av manglende trygdetid/poengår. Etter de nye reglene blir særregler vedrørende trygdetid og poengår overflødige. Inntekt i inneværende år vil ikke være en del av beregningsgrunnlaget. Nykommere i arbeidslivet, eller personer med sterk lønnsøkning i inneværende år vil dermed få et lavere beregningsgrunnlag enn etter någjeldende regler. For å videreføre særfordelene ved yrkesskade, må det derfor innføres et unntak for denne gruppen.

På denne bakgrunn foreslås det at det ved yrkesskade er nivået på skadetidspunktet som bør legges til grunn for beregningen, dersom dette gir et bedre beregningsgrunnlag.

3.5.2 Komiteens merknader

Komiteen sier seg enig i at særreglene for yrkesskadde videreføres.

3.6 Justering av beregningsgrunnlaget

3.6.1 Sammendrag

Det foreslås at beregningsgrunnlaget for rehabiliterings- og attføringspenger oppjusteres i forhold til grunnbeløpet på søknadstidspunktet. Videre skal det foretas en årlig justering i samsvar med reguleringen av grunnbeløpet i folketrygden. Ytelsene kan gå over flere år og tidsspennet bakover til opptjeningsåret/årene etter forslaget til nye beregningsregler, kan bli stort. Uten en justering vil ytelsenes realverdi reduseres. Dette vil virke urimelig for mottakerne.

3.6.2 Komiteens merknader

Komiteen sier seg enig i at rehabiliterings- og attføringspenger oppjusteres i forhold til grunnbeløpet på stønadstidspunktet.

4. ENDRINGER I ATTFØRINGSSTØNADENE

4.1 Generelt om attføringsstønader

4.1.1 Sammendrag

Attføringsstønadene er regulert i forskrift 30. september 1993 nr. 0916 om attføringsstønad og omhandler stønad til dekning av utgifter til skolemateriell m.v., fadder, arbeidstrening, daglige reiser, hjemreiser, bolig, flytting og hushold. De fleste av disse stønadene fungerer etter sin hensikt. For de fleste av stønadene vil det derfor bare være aktuelt å foreta mindre endringer.

4.1.2 Komiteens merknader

Komiteen har merket seg at Regjeringen foreslo å fjerne stønaden til husholdsutgifter og at det ikke foreslås endringer i stønader regulert i forskrift 30. september 1993 nr. 0916 som omhandler utgifter knyttet til skolegang eller arbeidstrening med mer.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til Dokument nr. 8:33 (1998-1999) der det ble fremmet forslag om å få dekket utgifter til nødvendig skolemateriell til godkjent attføringsopplegg. Dette medlem vil vise til at det er helt uhensiktsmessig og urimelig at ikke slike utgifter dekkes fullt ut. Attføringsopplegg er godkjent av myndighetene og den enkelte plikter å følge opp. En person under attføring har dårligere råd enn de som er i jobb, og ekstra utgifter som dette kan være umulig å klare. For den enkelte kan noen tusen kroner være svært mye penger. For staten er dette bare småpenger, sammenlignet med utgifter til en eventuell varig trygging.

Dette medlem vil derfor fremme følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen endre forskrift av 30. september 1993 om attføringsstønad slik at utgifter til skolebøker og skolemateriell knyttet til godkjent attføringsopplegg, dekkes også når de overstiger gjeldende årssats i Statens lånekasse for utdanning.»

4.2 Husholdsutgifter

4.2.1 Sammendrag

Etter forskrift om attføringsstønad kan det bl.a. ytes stønad til dekning av husholdsutgifter under gjennomføring av attføringstiltak.

Ved at stønad til husholdsutgifter etter sitt formål er en stønad til livsopphold, kommer den til dekning av de samme typer utgifter som den egentlige livsopp-

holdsytelsen under attføring, attføringspengene, skal dekke. I fastsettelsen av kompensasjonsgraden for attføringspenger er det imidlertid tatt hensyn til at den enkelte skal kunne opprettholde en akseptabel levestandard. Merutgifter som følge av selve deltakelsen på attføringstiltak vil kunne dekkes av de øvrige attføringsstønadene. At enkelte mottakere av attføringsytelser gjennom stønad til husholdsutgifter således får to ulike ytelser til dekning av den samme type utgift, er etter departementets vurdering uheldig.

Det er et alminnelig prinsipp for utformingen av trygdeordninger at det er en rimelig balanse mellom hensynet til den enkeltes velferd og hensynet til at ordningen skal gi økonomisk motivasjon til å tilnærme seg arbeidslivet. Når stønad til husholdsutgifter for enkelte gir en samlet økonomisk yttelse som ligger høyere enn den lønnsinntekten vedkommende kan forvente ved overgangen til ordinært arbeid, brytes denne alminnelige forutsetning. Departementet ser dette som urimelig.

Videre viser erfaringene med stønaden at den kan føre til et press fra attføringssøkeren om å komme inn på et aktivt attføringstiltak så raskt som mulig, uavhengig av om tiltaket er hensiktsmessig for vedkommende.

Ordningen er dessuten ifølge departementet uforholdsmessig personellkrevende for arbeidskontorene. Det er ønskelig at de administrative ressurser i større grad kan anvendes til å gi faglig råd og veiledning til dem som gjennomgår yrkesrettet attføring.

Departementet vil bemerke at dagens ordning med stønad til husholdsutgifter ikke bør videreføres. Stønaden kan i praksis virke tilfeldig og dermed urimelig stønadsmottakerne imellom. I tillegg har det vist seg at stønaden gir svært høy kompensasjon ved høye boutgifter, noe som ikke alltid hjelper de som har størst behov for bistand. Dette, sammen med de forvaltningsmessige belastninger ordningen innebærer, tilsier en opphevelse av stønaden.

Sammenlignet med dagens ordning vil medlemmer som i dag mottar stønad til husholdsutgifter, og som ikke har utgifter til pass av barn, ikke komme inn under nye eller andre ordninger innenfor attførings-systemet som virker kompenserende. For denne gruppen vil det dermed være viktig med en rimelig overgangsperiode, slik at de kan få tid til å innrette seg på det nye regelverket.

4.2.2 Komiteens merknader

Komiteen ser at for noen stønadsmottakere vil fjerning av husholdsstønad gi en lavere yttelse enn i dag. I og med at forskriften etter dagens ordning er slik at personer som mottar bostøtte fra Husbanken ikke samtidig kan motta husholdningsstønad, vil flere har krav på bostøtte etter omleggingen. Det foreslåtte systemet baseres på et annet inntektsgrunnlag enn dagens og ytelsene blir forskjellige, slik at en del andre

personer vil være aktuelle for bostøtte enn de som er det i dag. Inntekts- og utgiftsgrensene for å komme inn under bostøtteordningene er strenge og ikke alle som i dag har krav på husholdsstøtte har krav på de nye ordningene med støtte til barnetilsyn og barnetillegg. Komiteen vil allikevel støtte omleggingen fordi både den ordinære ytelsen og husholdsstøtten er ment å dekke de samme utgiftene. Det er derfor behov for å få samlet dette til en ytelse under ordningen med yrkesmessig attføring og medisinsk rehabilitering.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil også vise til sine forslag om å heve minsteytelsen til 2 G, noe som vil hjelpe de med lavest ytelse.

4.3 Stønad til utgifter til barnetilsyn

4.3.1 Sammendrag

Etter gjeldende regelverk får deltakere på yrkesrettet attføring ingen direkte kompensasjon for å dekke nødvendige utgifter til tilsyn av barn i den tiden de deltar i aktive attføringstiltak. Uten en tilfredsstillende barnepassordning vil omsorg for barn kunne hindre deltakelse og en effektiv gjennomføring av konkrete attføringstiltak for den enkelte. På denne bakgrunn foreslår departementet at det innføres en ny ordning med stønad til barnetilsyn. Det er en forutsetning for å innføre en slik ordning at stønad til husholdsutgifter avvikes i tråd med forslaget over.

Det foreslås at regelverket for en slik ny stønadsordning blir tilsvarende regelverket for tilsynstillegg etter forskrift 4. desember 1990 nr. 0948 om tilskudd under opplæring med sikte på høvelig arbeid (kursstønadsforskriften). Etter bestemmelsene her ytes det tilsynstillegg for å dekke dokumenterte og nødvendige utgifter til stell og pass av barn under 10 år. Dersom barn over 10 år må ha kontinuerlig pleie og stell pga sykdom, skade eller lyte, kan det gis tilsynstillegg også for disse. Det er også anledning til å få tillegg for andre familiemedlemmer som trenger tilsyn og pleie.

4.3.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, har ingen merknader og støtter forslaget i proposisjonen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til at stønad til barnetilsyn etter kursstønadsforskriften er lav og på ingen måte kan sies å dekke det en barnehageplass koster. Dette medlem vil understreke at de som gjennomfører medisinsk rehabilitering like mye som de som gjennomfører yrkesmessig attføring har behov for et trygt barnetilsynstilbud for å kunne gjennomføre behandlings- og attføringsopplegg. Det er derfor helt nødven-

dig at ordningen gjelder begge grupper og at mulighet til å klare kostnadene økes.

Dette medlem vil derfor gå inn for at satsene for barnetilsyn økes til kr 2 000 pr. måned for første barn og til kr 1 000 pr. måned for hver av de øvrige barna. Dette medlem vil også understreke betydningen av å øke barnehagebygginga slik at det blir nok plasser og øke tilskuddssatsene slik at prisene kan bli lavere enn i dag også.

Dette medlem vil derfor foreslå en lovendring som gir hjemmel for stønad til barnetilsyn for personer under medisinsk rehabilitering og fremme forslag om å be Regjeringen endre kursstønadsforskriften slik at beløpene som ytes kan komme opp til foreslått nivå.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«§ 10 – 7 nytt sjette ledd skal lyde:

Til medlemmer som mottar rehabiliteringspenger, jf. § 10-8, kan det ytes stønad til dekning av utgifter til tilsyn med barn under 10 år. Det er et vilkår at tilsyn med barn er nødvendig for at medlemmet skal kunne gjennomføre behandling, rehabilitering eller arbeids trening.»

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endring av stønadssatsene for dekning av utgifter til barnetilsyn (kursstønadsforskriften).»

5. ENKELTE ANDRE ENDRINGER

5.1 Utbetalingsrutiner og meldeplikt for ytelser under yrkesrettet attføring

5.1.1 Sammendrag

En av målsettingene for arbeidet med nye beregningsregler for rehabiliterings- og attføringspenger har vært å redusere antall feilutbetalinger av ytelser. Det har vært et mål i denne sammenheng å vurdere utbetalingsrutinene for attføringspenger og å finne måter for systematisert innhenting av informasjon. Dermed kan forhold som har betydning for utbetaling av ytelsene, raskt fanges opp av arbeidskontoret og utbetalingene korrigeres deretter så raskt som mulig.

For ytelser under yrkesrettet attføring, attføringspenger og attføringsstønad, foreslås innført etterskuddsvis utbetaling. Utbetalingen foreslås basert på innsending av meldekort etter samme system som for dagpengene under arbeidsløshet. Dette legger til rette for at arbeidsmarkedsetaten kan overta beregningen av attføringsytelsene, en oppgave som nå ligger i trygdeetaten.

Etter departementets vurdering vil innføring av etterskuddsvis utbetaling hver 14. dag på bakgrunn av standardiserte meldekort være et viktig redskap for en forsvarlig forvaltning av ytelsene og samtidig ha positive tilleggseffekter i oppfølgingen av mottakerne av attføringsytelser.

Det følger av forslaget om at meldingen skal være en plikt, at det må få konsekvenser for den enkelte dersom plikten ikke overholdes. På denne bakgrunn foreslås det at det tas inn i loven en bestemmelse om at attføringsytelsene kan stanses for den perioden meldeplikten ikke overholdes.

Når det gjelder hvor ofte mottakeren av attføringsytelser skal melde tilbake til arbeidskontoret, har departementet lagt avgjørende vekt på at meldeperioden ikke bør være lenger enn at det er overkommelig å huske de opplysningene det skal meldes om. Det foreslås på denne bakgrunn en syklus på som hovedregel 14 dager. Meldeperioden for mottakere av attføringspenger vil dermed bli den samme som for mottakere av dagpenger, men departementet foreslår gitt fullmakt til å fastsette bestemmelser i forskrift om unntak fra meldeplikten.

5.1.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til brev til komiteen fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet v/statsråden av 17. februar 2000 der det går fram at det ikke finnes tallmateriell som viser hvor mange feil som skjer under dagens system med beregning og anvisning av attføringsytelser. I 1998 ble det foretatt en maskinell avstemming av anviste ytelser under yrkesrettet attføring fra arbeidsmarkedsetaten mot utbetalte ytelser fra trygdeetaten. Departementet skriver i brevet at det ble avdekket for store avvik, uten nærmere anslag på hva «stort avvik» er.

Komiteen vil vise til at det er viktig at regelverk rundt informasjonsinnhenting og utbetalingsrutiner gir en forsvarlig forvaltning og minst mulig feilutbetalinger.

Komiteen viser til fordelene ved at arbeidsmarkedsetaten nå kan overta beregningen av attføringsytelsen.

Komiteen vil understreke behovet for å ha fleksible bestemmelser om fritak fra meldeplikten, slik at tilbørlig hensyn til brukeren blir ivarettatt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, støtter forslaget i proposisjonen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil peke på behovet for å få samlet de ulike etatene som har ansvar for ulike trygde- og stønadsutbetalinger til ett kontor. Trygde-, arbeids- og sosialkontor må samles og gi brukere et helhetlig og velfungerende tilbud. Samtidig gis myndighetene nødvendig oversikt og mulighet til å se økonomiske ytelser, virkemidler og resultater på tvers av någjeldende sektorgrenser.

Dette medlem vil komme tilbake til behovet for sammenslåing av disse funksjonene i behandlingen av Utjamningsmeldinga.

5.2 Gradering

5.2.1 Sammendrag

Dersom en mottaker av attføringspenger har tapt bare en del av sin arbeidsevne, ytes det graderte attføringspenger. Den graderte ytelsen skal svare til den del av inntektsevnen som er tapt. Departementet foreslår å videreføre bestemmelsen i folketrygdloven § 11-8 om at inntektsevnen må være nedsatt med minst halvparten for å få rett til attføringspenger. Når attføringspenger er tilstått, foreslår departementet at den enkelte skal kunne trappe opp arbeidsinnsatsen og beholde arbeidsinntekten såfremt inntektsevnen er redusert med minst 40 pst. I praksis innebærer dette at mottakeren kan kombinere attføringspenger og lønn inntil 60 pst. stilling. Etter gjeldende regelverk kan attføringspenger og arbeid bare kombineres inntil 50 pst. stilling. Til sammenligning kan også rehabiliteringspenger beholdes og graderes når arbeidsevnen i slutten av rehabiliteringsperioden er nedsatt med mindre enn 50 pst.

Bestemmelser om hvordan graderingen skal foretas, er regulert i forskrift 5. mai 1997 nr. 0428 om gradering av attføringspenger. Vurderingen av inntektsevnen etter at denne ble nedsatt, skal etter forskriften om gradering foretas individuelt ut fra en rekke forhold.

I praksis vil imidlertid faktisk arbeidet tid være det grunnlaget som gir et riktig bilde av den enkeltes inntektsevne. Opplysninger om arbeidet tid er også lett tilgjengelige og lett kontrollerbare. Vurderingen av inntektsevnen etter at denne ble nedsatt, foretas i praksis derfor i all hovedsak på bakgrunn av arbeidet tid. Etter departementets vurdering er det ikke argumenter som taler for å endre dagens praktisering av hvordan inntektsevnen fastsettes. Regelverket bør bringes i samsvar med praksis.

Bestemmelser om gradering har et slikt innhold at grunnprinsippene bør tas inn i lovteksten. Også av hensyn til systematikken i de øvrige kapitlene i folketrygdloven bør de viktigste reglene om gradering nedfelles i loven. Departementet foreslår derfor at prinsippet om å gradere etter faktisk arbeidet tid lovfestes.

I noen tilfeller er ikke faktisk arbeidet tid et godt mål på en persons inntektsevne. Dette gjelder særlig personer på attføringstiltak hvor lønn primært stipuleres på grunnlag av motivasjonsfaktorer og ikke vanlige lønnsprinsipper. Departementet foreslår derfor at inntektsevnen fastsettes og graderes på grunnlag av «produktiv arbeidstid» og ikke faktisk arbeidet tid for denne gruppen.

Det følger av folketrygdloven § 11-10 tredje ledd, at hvis gjennomføringen av attføringstiltaket gjør det vanskelig å utnytte en mulig restinntektsevne, skal det likevel kunne tilstås hele attføringspenger. Etter departementets vurdering bør denne bestemmelsen videreføres i ny lovtekst.

De høringsinstansene som uttaler seg om forslagene til gradering, er positive til at det skal kunne graderes ned til 40 pst. arbeidsevne og til at graderingen som hovedregel foretas etter arbeidet tid.

Etter dagens forskrift om gradering kan mottakeren beholde inntekt inntil 0,5 G pr. år (den såkalte friinntekten) før attføringspengene graderes. De fleste mottakere av attføringspenger vil imidlertid være i attføringstiltak på full tid og har begrenset mulighet til å ha inntekt ved siden av attføringen. For dem som likevel har adgang til å kombinere attføringen med arbeidsinntekt, kan friinntekten som kommer i tillegg til fulle trygdeytelser innebære at medlemmet ikke har økonomisk motivasjon til å komme ut av trygdesituasjonen og over i ordinært arbeid.

Regelverket for rehabiliteringspenger har ingen friinntektsordning, og mottakere av attføringspenger bør etter departementets vurdering likestilles med mottakere av rehabiliteringspenger også på dette området. Til sammenligning har heller ikke regelverket for dagpenger en friinntektsordning.

Departementet foreslår videre at friinntekten bortfaller slik at attføringspengene graderes fra første arbeidet time. Forslaget henger sammen med forslaget om å kunne øke arbeidsinnsatsen etter at attføringspenger er innvilget opp til 60 pst., slik at attføringspengene kan graderes ned til 40 pst.

5.2.2 Komiteens merknader

Komiteen støtter forslaget om at mottaker kan kombinere attføringspenger og lønn i inntil 60 pst. stilling.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, slutter seg for øvrig til forslagene i proposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Sosialistisk Venstreparti er uenig i å fjerne dagens adgang til å beholde en inntekt på 0,5 G før attføringspengene graderes. Regjeringens forslag bryter med intensjonen i ei mjukere arbeidslinje og gjør at incentivet til å prøve ut arbeidsevnen blir borte. Disse medlemmer finner risikoen for at denne endringen skal virke demotiverende og urettferdig langt større enn risikoen for at den slik mulighet skal gjøre at noen velger fortsatt tiltak framfor arbeid. Disse medlemmer vil derfor gå imot denne endringen i forskriften.

I og med at Regjeringen i brev av 28. oktober 1999 til komiteen slår fast at det skal være full adgang til å starte attføring før rehabiliteringen er fullført, vil det være ulogisk å opprettholde et skille mellom ordningene på dette punktet.

Disse medlemmer viser til brev av 12. mai 2000 fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet

der de anbefaler å bruke timeantall framfor kroner for å angi fribeløp. Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag i tråd med dette:

«§ 10-10 tredje ledd, nytt tredje punktum skal lyde:

Dersom medlemmet øker arbeidsinnsatsen med mer enn fire timer eller inntekten mer enn 1/104G per uke, skal rehabiliteringspengene graderes på nytt.

§ 11-13 nytt femte ledd skal lyde:

Medlemmet kan arbeide i inntil åtte timer pr. meldeperiode før ytelsen graderes fullt ut.»

5.3 Avbrudd

5.3.1 Sammendrag

Departementet ønsker en lovfesting av prinsippene i dagens praksis når det gjelder virkningene av avbrudd i attføringstiltak. I tillegg bør virkningen av gjentatte tilfeller av stans i ytelsen som følge av unnlatt meldeplikt, lovfestes. Dette vil bedre forutberegneligheten for den enkelte mottaker av ytelse og gi klarere kriterier for dem som skal håndheve reglene.

I tillegg er det ønskelig med en forskriftshjemmel for departementet slik at man får et bedre grunnlag for å regulere nærmere f.eks. hvilke avbruddsårsaker som kan godtas og hva slags dokumentasjon for avbruddet som skal kreves m.m.

5.3.2 Komiteens merknader

Komiteen støtter forslagene i proposisjonen.

5.4 Samordning av rehabiliterings- og attføringspenger med tilleggspensjon

5.4.1 Sammendrag

Etter gjeldende regler består rehabiliteringspenger og attføringspenger av grunnpensjon og tilleggspensjon, og blir samordnet med tjenstepensjon etter stort sett de samme regler som uførepensjon og alderspensjon fra folketrygden.

Etter forslaget i proposisjonen skal rehabiliteringspenger og attføringspenger ikke lenger beregnes på samme måte som folketrygdens pensjoner. Det er derfor nødvendig å tilpasse reglene om samordning til den foreslåtte endringen, slik at det fortsatt skal være adgang til å redusere tjenstepensjonen med den delen av rehabiliteringspengene eller attføringspengene som svarer til tilleggspensjonen, dvs. den delen som overstiger grunnbeløpet.

På denne bakgrunn foreslår departementet at samordningsloven § 23 nr. 1 andre ledd tilpasses de nye beregningsreglene for rehabiliteringspenger og attføringspenger. Det foreslås at bestemmelsen justeres slik at den delen av rehabiliteringspengene eller attføringspengene som overstiger grunnbeløpet, skal sam-

ordnes etter de reglene som gjelder for samordning av tilleggspensjonen.

Fradraget for grunnpensjon som utgjør 3/4 av grunnbeløpet blir forholdsmessig redusert når folketrygden yter graderte rehabiliteringspenger eller attføringspenger. Ved samordningen er det derfor i disse tilfellene nødvendig å legge til grunn et forholdsmessig redusert grunnbeløp. Dette foreslås presisert i lovteksten. Fribeløpet på 1/4 av grunnbeløpet vil således bli redusert like mye som i dag.

5.4.2 Komiteens merknader

Komiteen støtter forslagene i proposisjonen.

6. ADMINISTRATIVE OG ØKONOMISKE KONSEKVENSER

6.1 Sammendrag

Utbetalingene er for 1999 budsjettert til 3 350 mill. kroner til rehabiliteringspenger, 3 420 til attføringspenger og 898 til attføringsstønader, til sammen 7 668 mill. kroner. Beregninger utført av Finansdepartementet og Arbeids- og administrasjonsdepartementet viser at totalvirkningen av endringsforslagene her og den innstramming i reglene for unge uføre som trådte i kraft 1. januar 1998, kan anslås å være utgiftsnøytral når reformen er gjennomført fullt ut. I proposisjonen er det gitt en oversikt over økonomiske konsekvenser for ulike grupper som omfattes av lovforlaget. Det forventes administrativ effektivisering. Den vil bli brukt til tettere oppfølging og bedre attføring.

6.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Sosialistisk Venstreparti, har ingen merknader.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Sosialistisk Venstreparti har funnet det nødvendig å beholde muligheten til å tjene opptil 0,5 G uten avkorting, fordi dette er et viktig incitament til å prøve ut sin arbeidsevne og få noe igjen for strevet, nettopp for personer som er inne i ordninger som er opprettet for å få folk tilbake til arbeid.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til forslag om forbedrede ytelser og at disse endringene ville ført til noe høyere utbetalinger til enkelte stønadsmottakere enn det Regjeringen foreslo. Dette for å løfte de med laveste ytelser opp til et forsvarlig nivå og å styrke muligheten til et trygt barnetilsyn.

Dette medlem understreker betydningen av at frigjorte ressurser som følge av administrative forenklinger går til tettere oppfølging og bedre attføring.

7. IKRAFTTREDELSE OG OVERGANGS-REGLER

7.1 Sammendrag

Departementet har lagt opp til at endringene skal kunne tre i kraft 1. januar 2000.

Det blir lagt opp til overgangsregler slik at stønadsmottakerne ved ikrafttreden kan regne med å beholde om lag samme netto ytelsesnivå i en rimelig periode. Overgangsreglene må også et stykke på vei ta hensyn til den administrative gjennomføringen ved at arbeidsmarkedsetaten skal overta ansvaret for beregningen av ytelser etter forslagene, mens trygdeetaten har forvaltet de beregningsreglene som nå gjelder. Inntil videre vil trygdeetaten stå for utbetaling av ytelsene også etter omleggingen.

7.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til brev fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet av 28. oktober 1999 hvor det fremgår at Regjeringen legger til grunn at ny ordning for rehabiliterings- og attføringspenger først kan tre i kraft fra 1. januar 2001, jf. St.prp. nr. 1 (1999-2000) Folketrygden, side 29, første avsnitt.

Komiteen støtter ellers Regjeringens opplegg til overgangsregler.

8. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Høyre og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

I lov 28. februar 1997 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 10-10 tredje ledd, nytt tredje punktum skal lyde:

Dersom medlemmet øker arbeidsinnsatsen med mer enn fire timer eller inntekten mer enn 1/104 G per uke, skal rehabiliteringspengene graderes på nytt.

§ 11-13 nytt femte ledd skal lyde:

Medlemmet kan arbeide i inntil åtte timer pr. meldeperiode før ytelsen graderes fullt ut.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

I lov 28. februar 1997 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 10 –7 nytt sjettede ledd skal lyde:

Til medlemmer som mottar rehabiliteringspenger, jf. § 10-8, kan det ytes stønad til dekning av utgifter til tilsyn med barn under 10 år. Det er et vilkår at tilsyn med barn er nødvendig for at medlemmet skal kunne gjennomføre behandling, rehabilitering eller arbeidstrening.

§ 10-10 andre ledd skal lyde:

Minste årlige ytelse er 2 ganger grunnbeløpet.

§ 11-11 andre ledd skal lyde:

Minste årlige ytelse er 2 ganger grunnbeløpet.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen endre forskrift av 30. september 1993 om attføringsstønad slik at utgifter til skolebøker og skolemateriell knyttet til godkjent attføringsopplegg, dekkes også når de overstiger gjeldende årssats i Statens lånekasse for utdanning.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endring av stønadsattsene for dekning av utgifter til barneetilsyn (kursstønadsforskriften).

9. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd og i enkelte andre lover

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 3-2 sjette ledd oppheves. Nåværende syvende ledd blir sjette ledd.

§ 3-5 første ledd skal lyde:

Trygdetid er en faktor som brukes ved beregning av ytelser som skal sikre inntekt etter *kapitlene 12, 16, 17, 18 og 19*.

§ 3-5 femte ledd bokstav a skal lyde:

- a) framtidig trygdetid for en person med rett til *uførepensjon*, se § 3-6

§ 3-6 første ledd skal lyde:

Framtidig trygdetid ved beregning av *uførepensjon* fastsettes etter bestemmelsene i denne paragrafen.

§ 3-12 andre ledd bokstav b skal lyde:

- b) framtidige pensjonspoeng som benyttes ved beregning av *uførepensjon*, og som gis for hvert år fra og med det året inntektsevnen/arbeidsevnen ble nedsatt, til og med det året vedkommende fylter 66 år, se §§ 3-17, 3-18 og 3-21,

§ 3-15 annet ledd skal lyde:

Som pensjonsgivende inntekt regnes likevel ikke

- a) pensjon, føderåd og livrente som er et ledd i en pensjonsordning i arbeidsforhold og utbetalinger under individuell pensjonsavtale etter skatteloven § 6-47 bokstav c.
- b) *overgangsstønad* etter folketrygloven § 15-7, § 16-7 og § 17-6.
- c) barns inntekt som inngår ved beregning av personinntekt hos barnets foreldre, unntatt inntekt som er nevnt i skatteloven § 2-13 første til tredje ledd og § 2-14 annet ledd.

Innledningen av § 3-17 skal lyde:

Den som fyller vilkårene for rett til *uførepensjon*, har rett til å få medregnet framtidige pensjonspoeng dersom vedkommende på uføretidspunktet

§ 3-24 første og andre ledd skal lyde:

Til en person som *mottar uførepensjon* eller alderspensjon, og som forsørger ektefelle, ytes det ektefelletillegg med 50 prosent av grunnpensjonen uten ventetillegg. Grunnpensjonen uten reduksjon for uføregrad og inntekt legges til grunn.

Til en person som *mottar uførepensjon*, og som forsørger ektefelle som ikke har fylt 60 år, ytes det ektefelletillegg bare dersom det ikke kan ventes at ektefellen skaffer seg arbeidsinntekt på grunn av omsorg for barn eller pleie av pensjonisten, eller av andre årsaker.

§ 3-25 første ledd skal lyde:

Til en person som *mottar uførepensjon* eller alderspensjon, ytes det et barnetillegg for hvert barn vedkommende forsørger.

§ 3-25 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Barnetilletget utgjør 30 prosent av *grunnbeløpet*.

§ 3-27 første ledd første punktum skal lyde:

Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder for personer som *mottar ytelser til livsopphold etter kapitlene 12, 16, 17 eller 19*, og som har rett til fri forpleining under langtidsopphold i helseinstitusjon o.l. under statlig eller fylkeskommunalt ansvar.

§ 3-30 første ledd første punktum skal lyde:

Ved yrkesskade beregnes *uførepensjon etter følgende særbestemmelser*:

§ 8-48 andre ledd skal lyde:

Den som samtidig fyller vilkårene for sykepenger og for attføringspenger, har rett til den høyeste av ytelsene, jf. § 11-18.

§ 10-9 skal lyde:

§ 10-9 Grunnlag for rehabiliteringspenger

Grunnlaget for rehabiliteringspenger er den inntekten rehabiliteringspengene regnes ut etter.

Grunnlaget for rehabiliteringspenger fastsettes ut fra medlemmets pensjonsgivende inntekt i året før arbeidsevnen ble nedsatt med minst halvparten, jf. § 10-8 første ledd. Grunnlaget for rehabiliteringspenger skal likevel fastsettes ut fra gjennomsnittet av den pensjonsgivende inntekten i de tre siste årene før samme tidspunkt dersom dette gir et høyere grunnlag.

Den pensjonsgivende inntekten etter andre ledd skal reguleres i samsvar med endringer i grunnbeløpet fram til søknadstidspunktet.

Rehabiliteringspengene reguleres senere i samsvar med endringer i grunnbeløpet.

Pensjonsgivende inntekt over seks ganger grunnbeløpet regnes ikke med i grunnlaget for rehabiliteringspenger.

§ 10-10 skal lyde:

§ 10-10 Rehabiliteringspengenes størrelse, minstepensjon m.v.

Rehabiliteringspenger ytes med 66 prosent av grunnlaget for rehabiliteringspenger, jf. § 10-9.

Minste årlige ytelse er 1,6 ganger grunnbeløpet.

For et medlem som får nedsatt arbeidsevnen før fylte 26 år på grunn av en alvorlig og varig sykdom, skade eller lyte som er klart dokumentert, er minstepensjonen 2,4 ganger grunnbeløpet. Dette gjelder selv om medlemmet har vært mer enn 50 prosent yrkesaktiv etter fylte 26 år, dersom kravet settes fram før medlemmet fyller 36 år.

Rehabiliteringspenger etter reglene i tredje ledd kan tidligst ytes fra og med den måneden medlemmet fyller 20 år.

Til den som forsørger barn, ytes et barnetillegg. Rehabiliteringspenger inklusive barnetillegg kan ikke utgjøre mer enn 90 prosent av medlemmets grunnlag for rehabiliteringspenger. Departementet gir forskrifter om barnetillegg, herunder om tilleggets størrelse m.v.

§ 10-11 skal lyde:

§ 10-11 Stønadsdager

Rehabiliteringspenger ytes for fem dager pr. uke.

Dagsatsen fremkommer ved at den årlige ytelsen divideres med 260.

Nåværende § 10-10 blir § 10-12.

Nåværende § 10-12 blir § 10-13 og skal lyde:

§ 10-13 Avkall på rehabiliteringspenger

En person kan gi avkall på retten til rehabiliteringspenger dersom

- a) ektefellen mottar alderspensjon, uførepensjon, foreløpig uførestønad, eller avtalefestet pensjon som det godskrives pensjonspoeng for, se § 3-19 sjette ledd, og
- b) vedkommende person får graderte rehabiliteringspenger.

Ektefellens ytelser fastsettes da etter reglene for personer som forsørger den andre ektefellen.

§ 10-14 skal lyde:

§ 10-14 Rehabiliteringspenger under opphold i helseinstitusjon e.l.

Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder for medlemmer som har rett til fri forpleining under langtidsopphold i helseinstitusjon eller lignende institusjon under statlig eller fylkeskommunalt ansvar. Dette gjelder ikke for opphold i somatiske sykehusavdelinger. Departementet kan ved forskrift bestemme at paragrafen skal gjelde for personer som er innlagt i andre institusjoner, og gjøre unntak for visse institusjoner og bestemte persongrupper.

Bestemmelsene gjelder ikke for medlemmer som forsørger ektefelle eller barn som selv er medlemmer i trygden.

Rehabiliteringspengene ytes uten reduksjon for innleggelsesmåneden og den påfølgende måneden. Deretter blir rehabiliteringspengene redusert med 50 prosent. Ytelsene reduseres bare dersom oppholdet antas å ville vare mer enn fem måneder inkludert hele innleggelsesmåneden.

Dersom medlemmet etter innleggelsen fortsatt har faste og nødvendige utgifter til bolig o.a., kan det bestemmes at rehabiliteringspengene ikke skal reduseres, eller at de skal reduseres mindre.

Når omregningstidspunktet i tredje ledd skal fastsettes, skal det regnes med hele kalendermånedene i samme institusjon eller i andre institusjoner som er omfattet av denne paragrafen, og i institusjoner der pasienten i medhold av lov betaler en del av oppholdsutgiftene selv. Dette gjelder bare dersom pasienten blir lagt inn senest tre måneder etter siste institusjonsopphold. Rehabiliteringspengene reduseres tidligst fra måneden etter den nye innleggelsen.

Fra og med utskrivingsmåneden ytes det rehabiliteringspenger etter lovens vanlige bestemmelser.

Nåværende §§ 10-13 til 10-15 blir §§ 10-15, 10-16 og ny 10-17.

Nåværende § 10-16 blir ny § 10-18 og skal lyde:

§ 10-18 Rehabiliteringspenger ved yrkesskade

Til den som er arbeidsufør på grunn av en skade eller sykdom som går inn under kapittel 13, ytes det rehabiliteringspenger etter følgende særbestemmelser:

- a) Vilkåret i § 10-2 om forutgående medlemskap gjelder ikke.
- b) Vilkåret i § 10-3 om opphold i Norge gjelder ikke.
- c) Rehabiliteringspenger ytes ved uføregrader ned til 30 prosent.

Det fastsettes en særskilt uføregrad for uførhet som skyldes yrkesskade eller yrkessykdom.

Ved yrkesskade beregnes rehabiliteringspenger etter bestemmelsene i §§ 10-9 til 10-17. Grunnlaget for rehabiliteringspenger settes likevel ikke lavere enn antatt årlig arbeidsinntekt på skadetidspunktet, justert i samsvar med endringer i grunnbeløpet fram til søknadstidspunktet.

§ 11-7 skal lyde:

§ 11-7 Meldeplikt

For å ha rett til attføringspenger og attføringsstønad må medlemmet som hovedregel melde seg til arbeidsformidlingen hver fjortende dag (meldeperioden).

Arbeidskontoret bestemmer hvordan meldingen skal gis.

Dersom medlemmet uten rimelig grunn unnlater å melde seg på fastsatt dag, faller retten til attføringsytelser etter dette kapittelet bort fra og med den dagen medlemmet skulle ha meldt seg og inntil han eller hun melder seg på nytt.

Departementet gir forskrifter med nærmere bestemmelser om meldeplikten, herunder om fritak fra denne.

Nåværende § 11-7 blir § 11-8 og skal lyde:

§ 11-8 Attføringsstønad

Det ytes attføringsstønad til et medlem som gjennomfører et yrkesrettet attføringstiltak.

Stønaden ytes i form av tilskott til

- a) trening og behandling i godkjent attføringsinstitusjon
- b) opplæring, trening og arbeidstilvenning ved skole, kurs, bedrift e.l.
- c) reise og flytting i forbindelse med attføring og nytt arbeid
- d) dekning av utgifter til barnetilsyn
- e) nødvendige ekstraavgifter til bolig på attføringsstedet
- f) andre formål av avgjørende betydning for gjennomføringen av attføringstiltaket.

Departementet gir forskrifter om stønad etter bestemmelsene i andre ledd.

Nåværende § 11-8 blir § 11-9 og skal lyde:

§ 11-9 Attføringspenger

Til et medlem som har tapt minst halvparten av sin inntektsevne (§ 11-5), ytes det attføringspenger i den

tiden vedkommende gjennomfører et yrkesrettet attføringstiltak.

Det kan også ytes attføringspenger

- a) i ventetiden før et attføringstiltak blir satt i verk,
- b) i ventetiden under attføringen,
- c) i ventetiden etter attføringsperioden, når medlemmet står tilmeldt arbeidsformidlingen som reell arbeidssøker, før vedkommende har fått tilbud om eller fått arbeid.

Departementet gir forskrifter om ytelser etter denne paragrafen.

§ 11-10 skal lyde:

§ 11-10 Grunnlag for attføringspenger

Grunnlaget for attføringspenger er den inntekten attføringspengene regnes ut etter.

Grunnlaget for attføringspenger fastsettes ut fra medlemmets pensjonsgivende inntekt i året før inntektsevnen ble nedsatt med minst halvparten, jf. § 11-9 eller mulighetene til å velge yrke ble vesentlig innskrenket, jf. § 11-5. Grunnlaget for attføringspenger skal likevel fastsettes ut fra gjennomsnittet av den pensjonsgivende inntekten i de tre siste årene før samme tidspunkt dersom dette gir et høyere grunnlag.

Den pensjonsgivende inntekten etter andre ledd skal reguleres i samsvar med endringer i grunnbeløpet fram til søknadstidspunktet.

Grunnlaget for attføringspenger reguleres senere i samsvar med endringer i grunnbeløpet.

Pensjonsgivende inntekt over seks ganger grunnbeløpet regnes ikke med i grunnlaget for attføringspenger.

§ 11-11 skal lyde:

§ 11-11 Attføringspengenes størrelse

Attføringspenger ytes med 66 prosent av attføringspengegrunnlaget, jf. § 11-10.

Minste årlige ytelse er 1,6 ganger grunnbeløpet.

For et medlem som får nedsatt arbeidsevnen før fylte 26 år på grunn av en alvorlig og varig sykdom, skade eller lyte som er klart dokumentert, er minste årlige ytelse 2,4 ganger grunnbeløpet. Dette gjelder selv om medlemmet har vært mer enn 50 prosent yrkesaktiv etter fylte 26 år dersom kravet settes fram før medlemmet fyller 36 år.

Attføringspenger etter reglene i tredje ledd kan tidligst ytes fra og med den måneden medlemmet fyller 20 år.

Til den som forsørger barn, ytes et barnetillegg. Attføringspenger inklusive barnetillegg kan ikke utgjøre mer enn 90 prosent av medlemmets grunnlag for attføringspenger. Departementet gir forskrifter om barnetillegg, herunder om tilleggets størrelse m.v.

Nåværende § 11-11 blir § 11-12 og skal lyde:

§ 11-12 Stønadsdager

Attføringspenger ytes for fem dager pr. uke.

Dagsatsen fremkommer ved at den årlige ytelsen divideres med 260.

§ 11-13 skal lyde:

§ 11-13 Hele eller graderte attføringspenger

Det ytes hele attføringspenger dersom et medlem har tapt hele sin inntektsevne.

Dersom et medlem har tapt en del av sin inntektsevne, ytes det graderte attføringspenger. Den graderte ytelsen skal svare til den del av inntektsevnen som er tapt. *Graderte attføringspenger ytes når inntektsevnen er redusert med minst 40 prosent.*

Inntektsevnen fastsettes i utgangspunktet ut fra forholdet mellom normal arbeidstid i det yrket vedkommende utøver og det antall timer vedkommende har vært eller kunne ha vært i arbeid.

Når inntektsevnen skal vurderes, tas det hensyn til om medlemmet har reduserte muligheter til å utføre inntektsgivende arbeid på grunn av attføringen.

Når medlemmet arbeider i godkjent attføringstiltak, jf. § 11-6, uten lønn eller med lønn inntil grunnbeløpet, kan attføringspengene graderes med et lavere antall timer enn det timeantall som er arbeidet.

Tap i inntektsevnen regnes ut på grunnlag av gjennomsnittlig tap i meldeperioden, jf. § 11-7.

Departementet gir forskrifter om gradering av attføringspenger, og kan herunder fravike bestemmelsene i denne paragrafen.

§ 11-14 skal lyde:

§ 11-14 Avbrudd i attføringsperioden

Ved avbrudd i attføringsperioden på grunn av sykdom vil retten til attføringsytelser opprettholdes i inntil fire uker dersom den planlagte attføringen likevel kan gjennomføres som forutsatt.

Ved avbrudd av lengre varighet, av andre årsaker enn sykdom, eller der medlemmet gjentatte ganger uten rimelig grunn ikke oppfyller meldeplikten fastsatt i § 11-7, vil fortsatt rett til attføring avgjøres i henhold til § 11-6.

Departementet gir forskrifter med nærmere bestemmelser om avbrudd i attføringsperioden.

Nåværende § 11-12 blir § 11-15 og skal lyde:

§ 11-15 Avkall på attføringspenger

En person kan gi avkall på retten til attføringspenger dersom

- a) ektefellen mottar alderspensjon, uførepensjon, foreløpig uførestønad eller avtalefestet pensjon som det godkrives pensjonspoeng for, se § 3-19 sjette ledd, og

- b) vedkommende person får graderte attføringspenger.

Ektefellens ytelser fastsettes da etter reglene for personer som forsørger den andre ektefellen.

§ 11-16 skal lyde:

§ 11-16 Attføringspenger under opphold i institusjon

Dersom et medlem gjennomgår attføring mens vedkommende oppholder seg i en institusjon med fri kost og losji, blir attføringspengene redusert etter bestemmelsene i denne paragrafen.

Attføringspengene ytes uten reduksjon for innlegelsesmåneden og den påfølgende måneden. Deretter blir attføringspengene redusert med 50 prosent. Attføringspengene skal likevel ikke være lavere enn tilsvarende et grunnlag for attføringspenger på 50 prosent av grunnbeløpet.

Dersom medlemmet etter at oppholdet tok til fortsatt har faste og nødvendige utgifter til bolig o.a., kan arbeidskontoret bestemme at attføringspengene ikke skal reduseres, eller at de skal reduseres mindre.

Når institusjonsoppholdet avsluttes, ytes det attføringspenger etter lovens vanlige bestemmelser fra og med den måneden oppholdet opphører. Kommer medlemmet innen tre måneder på nytt i institusjon, ytes det reduserte attføringspenger etter denne paragrafen fra og med den dagen det nye oppholdet tar til.

Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder ikke for medlemmer som forsørger ektefelle eller barn som selv er medlemmer i trygden.

Nåværende §§ 11-14 til 11-16 blir §§ 11-17 og nye 11-18 og 11-19.

Nåværende § 11-17 blir ny § 11-20 og skal lyde:

§ 11-20 Attføringspenger ved yrkesskade

Til den som er arbeidsufør på grunn av en skade eller sykdom som går inn under kapittel 13, gis det ytelser under yrkesrettet attføring etter bestemmelsene i kapittel 11, men med følgende særbestemmelser:

- a) Vilkåret i § 11-2 om forutgående medlemskap gjelder ikke.
- b) Ved beregningen av attføringspenger fastsettes grunnlaget for attføringspenger ut fra antatt årlig arbeidsinntekt på skadetidspunktet dersom dette gir et høyere grunnlag enn det som følger av § 11-10 andre ledd.
- c) Attføringspenger ytes ved uføregrader ned til 30 prosent.

Det fastsettes en særskilt uføregrad for uførhet som skyldes yrkesskade eller yrkessykdom.

§ 21-2 første ledd første punktum skal lyde:

Krav om ytelser etter denne loven skal vanligvis settes fram for trygdekontoret på vedkommendes bosted, se likevel §§ 21-14 og 21-15.

§ 21-14 skal lyde:

Arbeidsmarkedsetaten gjør vedtak om *forhold som etter andre ledd i paragrafen her ikke skal avgjøres av trygdeetaten.*

Trygdeetaten gjør vedtak om

- a) *forutgående medlemskap etter § 11-2,*
- b) *alder etter § 11-4 første og andre ledd,*
- c) *de generelle vilkår for attføring etter § 11-5,*
- d) *de medisinske vilkår etter § 11-11 tredje ledd,*
- e) *hvorvidt særreglene i § 11-20 kommer til anvendelse.*

For arbeidsmarkedsetatens vedtak gjelder lov 27. juni 1947 nr. 9 om tiltak til å fremme sysselsetting kapittel V og VII. Bestemmelsene i kapitlene 21, 22 og 25 i loven her gjelder i den utstrekning sysselsettingsloven eller forvaltningsloven ikke har tilsvarende bestemmelser.

§ 22-10 andre ledd bokstav f oppheves. Nåværende bokstav g og h blir f og g.

§ 22-10 siste ledd skal lyde:

Dagpenger under arbeidsløshet (kapittel 4) og *attføringsytelser (kapittel 11)* gis pr. dag og utbetales vanligvis etterskottsvis hver fjortende dag. Departementet gir forskrifter om utbetaling og kontroll av dagpenger under arbeidsløshet og *attføringsytelser.*

§ 23-3 andre ledd nr. 1 bokstav b skal lyde:

- b) *overgangsstønad* etter folketrygdloven § 15-7, § 16-7 og § 17-6.

§ 23-3 andre ledd nr. 2 bokstav b skal lyde:

- b) *rehabiliteringspenger* etter folketrygdloven kapittel 10 og *attføringspenger* etter folketrygdloven kapittel 11.

Nåværende bokstav b til e blir c til e og ny f.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt skal § 6-81 nr. 3 lyde:

Andre skattytere enn nevnt i første og annet ledd som har mottatt *foreløpig uførestønad eller uførepensjon etter folketrygdloven eller uførepensjon etter andre lover*, skal for hver påbegynt måned slike ytelser er mottatt ha et særfradrag lik halvparten av månedsfradraget etter annet ledd.

III

I lov 27. juni 1947 nr. 9 om tiltak til å fremme sysselsetting skal § 31 første ledd lyde:

Krav om ytelser etter folketrygdloven kapittel 11 settes fram for trygdekontoen på vedkommendes bosted. Når trygdekontoen har gjort vedtak om *at vilkårene for rett til yrkesrettet attføring er oppfylt, jf. folketrygdloven §§ 11-2, 11-4 første og andre ledd og 11-5*, overføres saken til arbeidsmarkedsetaten.

IV

I lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser skal § 23 nr. 1 andre ledd lyde:

Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende for særtilllegg fra folketrygden, for ventetilllegg fra folketrygden for tilleggspensjon og for den delen av *rehabiliteringspenger, attføringspenger og overgangsstønad* etter folketrygdloven kapitlene 10, 11 og 15 som overstiger folketrygdens grunnbeløp. *Dersom rehabiliteringspengene, attføringspengene eller overgangsstønaden er gradert eller redusert for inntekt, skal det ved samordningen legges til grunn et forholdsmessig redusert grunnbeløp.*

V

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Departementet fastsetter overgangsregler i forskrift.

Oslo, i kommunalkomiteen, den 16. mai 2000

Berit Brørby
leder

Karin Andersen
ordfører

Erna Solberg
sekretær

Vedlegg

Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til kommunalkomiteen, datert 23. september 1999

Jeg viser til Ot.prp. nr. 48 (1998-1999) Om lov om endring i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd og i enkelte andre lover (medisinsk rehabilitering og yrkesrettet attføring). I proposisjonen er det foreslått endringer i lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 55 første ledd nr. 2 a og § 77 nr. 3 og lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 23-3 annet ledd nr. 2. Disse lovendringene er foreslått å tre i kraft fra det tidspunkt etter 31. desember 1999 som Kongen bestemmer.

Ved lov av 26. mars 1999 nr. 14 ble det vedtatt ny skattelov til erstatning for loven av 18. august 1911 nr. 8. Det ble samtidig vedtatt endringer i folketrygdloven §§ 3-15 og 23-3. Endringene trer i kraft fra og med inntektsåret 2000. Forslagene til nye lovbestemmelser i Ot.prp. nr. 48 (1998-1999) bygger imidlertid på skatteloven av 1911, som oppheves med virkning fra 1. januar 2000. Det er påkrevet med enkelte justeringer i forslagene i Ot.prp. nr. 48 (1998-1999) for å tilpasse forslagene til den nye skatteloven. Nedenfor er det skissert hvordan forslagene i Ot.prp. nr. 48 (1998-1999) til endringer i skatteloven av 1911 og folketrygdloven § 23-3 kan erstattes. Det er i Ot.prp. nr. 48 (1998-1999) ikke foreslått endringer i folketrygdloven § 3-15. Det er imidlertid nødvendig å foreta justeringer også i denne bestemmelsen.

I

I lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 3-15 annet ledd skal lyde:

Som pensjonsgivende inntekt regnes likevel ikke

- a) pensjon, føderåd og livrente som er et ledd i en pensjonsordning i arbeidsforhold og utbetalinger under individuell pensjonsavtale etter skatteloven § 6-47 bokstav c.
- b) *overgangsstønad* etter folketrygdloven § 15-7, § 16-7 og § 17-6.

- c) barns inntekt som inngår ved beregning av personinntekt hos barnets foreldre, unntatt inntekt som er nevnt i skatteloven § 2-13 første til tredje ledd og § 2-14 annet ledd.

§ 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav b skal lyde:

overgangsstønad etter folketrygdloven § 15-7, § 16-7 og § 17-6

§ 23-3 annet ledd nr. 2 bokstav b skal lyde:

rehabiliteringspenger etter folketrygdloven kapittel 10 og *attføringspenger* etter folketrygdloven kapittel 11,

Någjeldende bokstav b til e blir c til f

II

I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 6-81 nr. 3 skal lyde:

Andre skatteyttere enn nevnt i første og annet ledd som har *mottatt foreløpig uførestønad* eller *uførepensjon* etter folketrygdloven eller *uførepensjon* etter andre lover, skal for hver påbegynt måned slike ytelser er mottatt ha et særfradrag lik halvparten av månedsfradraget etter annet ledd.

Jeg gjør oppmerksom på at det allerede er presisert i den nye skatteloven § 12-2 at rehabiliteringspenger etter folketrygdloven kap. 10 og attføringspenger etter folketrygdloven kap. 11 regnes som personinntekt, fordi dette lenge har vært en sikker rettsoppfatning.

Kopi av dette brevet er sendt Arbeid- og administrasjonsdepartementet og Sosial- og helsedepartementet.